

ORDONANTA 137/2000	Rerepublicat(a)
Emitent: Guvern Domenii: Sanctiuni contraventionale	M.O. 431/2000
Ordonanta privind prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare	

M.Of. nr. 431 / 2 septembrie 2000

ORDONANT

privind prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare

In temeiul prevederilor art. 107 alin. (1) si (3) din Constitutia Romaniei si ale art. 1 lit. S pct. 2 din Legea nr. 125/2000 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonante,

Guvernul Romaniei adopta prezenta ordonanta.

CAPITOLUL I

Principii si definitii

Art. 1. - (1) In Romania, ca stat de drept, democratic si social, demnitatea omului, drepturile si libertatile cetatenilor, libera dezvoltare a personalitatii umane reprezinta valori supreme si sunt garantate.

(2) Principiul egalitatii intre cetateni, excluderea privilegiilor si discriminarii sunt garantate in special in exercitarea urmatoarelor drepturi:

- a) dreptul la un tratament egal in fata instantelor judecatoresti si a oricarui alt organ jurisdictional;
- b) dreptul la securitatea persoanei si la obtinerea protectiei statului impotriva violentelor sau maltratarilor din partea oricarui individ, grup sau institutie;
- c) drepturile politice, si anume drepturile electorale, dreptul de a participa la viata publica si de a avea acces la functii publice;
- d) alte drepturi civile, in special:
 - (i) dreptul la libera circulatie si la alegerea resedintei;
 - (ii) dreptul de a parasii tara si de a se intoarce in tara;
 - (iii) dreptul de a obtine cetatenia romana;
 - (iv) dreptul de a se casatori si de a-si alege partenerul;
 - (v) dreptul de proprietate;
 - (vi) dreptul de mostenire;
 - (vii) dreptul la libertatea de gandire, constiinta si religie;
 - (viii) dreptul la libertatea de opinie si de exprimare;
 - (ix) dreptul la libertatea de intrunire si de asociere pasnica;
- e) drepturile economice, sociale si culturale, in special:
 - (i) dreptul la munca, la libera alegere a ocupatiei, la conditii de munca echitabile si satisfacatoare, la protectia impotriva somajului, la un salariu egal pentru munca egala, la o remuneratie echitabila si satisfacatoare.
 - (ii) dreptul de a infiinta sindicate si de a se afilia unor sindicate;
 - (iii) dreptul la locuinta;
 - (iv) dreptul la sanatate, la ingrijire medicala, la securitate sociala si la servicii sociale;
 - (v) dreptul la educatie si la pregatire profesionala;
 - (vi) dreptul de a lua parte, in conditii de egalitate, la activitati culturale;
- f) dreptul de acces la toate locurile si serviciile destinate folosintei publice.

(3) Orice persoana juridica sau fizica are obligatia sa respecte principiile egalitatii si nediscriminarii.

Art. 2. - (1) In prezenta ordonanta, prin discriminare se intelege orice deosebire, excludere, restrictie sau preferinta, pe baza de rasa, nationalitate, etnie, limba, religie, categorie sociala, convingeri, sex sau orientare sexuala, apartenenta la o categorie defavorizata sau orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrangerea sau inlaturarea recunoasterii, folosintei sau exercitarii, in conditii de egalitate, a drepturilor omului si a libertatilor fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, in domeniul politic, economic, social si cultural sau in orice alte domenii ale vietii publice.

(2) Orice comportament activ sau pasiv care, prin efectele pe care le genereaza, favorizeaza sau defavorizeaza nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoana, un grup de persoane sau o comunitate, fata de alte persoane, grupuri de persoane sau comunitati, atrage raspunderea contraventionala conform prezentei ordonante, daca nu intra sub incidenta legii penale.

(3) Dispozitiile sau, dupa caz, reglementarile unei persoane fizice sau juridice, care genereaza efectele enuntate in alin. (2), antreneaza raspunderea contraventionala a persoanei fizice sau juridice, daca nu intra sub incidenta legii penale.

(4) Masurile luate de autoritatile publice sau de persoanele juridice de drept privat in favoarea unei persoane, unui grup de persoane sau a unei comunitati, vizand asigurarea dezvoltarii lor firesti si realizarea efectiva a egalitatii de sanse a acestora in raport cu celelalte persoane, grupuri de persoane sau comunitati, precum si masurile pozitive ce vizeaza protectia grupurilor defavorizate nu constituie discriminare in sensul prezentei ordonante.

(5) In intelesul prezentei ordonante eliminarea tuturor formelor de discriminare se realizeaza prin:

a) instituirea unor actiuni afirmative sau a unor masuri speciale pentru persoanele si grupurile de persoane apartinand minoritatilor nationale, pentru comunitatile minoritatilor nationale, respectiv in vederea protectiei grupurilor defavorizate, atunci cand acestea nu se bucura de egalitatea sanselor;

b) sanctionarea comportamentului discriminatoriu prevazut in dispozitiile alin. (2) si (3).

Art. 3. - Dispozitiile prezentei ordonante se aplica tuturor persoanelor fizice sau juridice, publice sau private, precum si institutiilor publice cu atributii in ceea ce priveste:

a) conditiile de incadrare in munca, criteriile si conditiile de recrutare si selectare, criteriile pentru realizarea promovarii, accesul la toate formele si nivelurile de orientare profesionala, de formare profesionala si de perfectionare profesionala;

b) protectia sociala si securitatea sociala;

c) serviciile publice sau alte servicii, accesul la bunuri si facilitati;

d) sistemul educational;

e) asigurarea libertatii de circulatie;

f) asigurarea linistii si ordinii publice.

Art. 4. - In intelesul prezentei ordonante, categorie defavorizata este acea categorie de persoane care fie se afla pe o pozitie de inegalitate in raport cu majoritatea cetatenilor datorita originii sociale ori unui handicap, fie se confrunta cu un comportament de respingere si marginalizare datorita unor cauze specifice cum ar fi o boala cronica necontagioasa ori infectarea HIV, statutul de refugiat sau azilant.

CAPITOLUL II Dispozitii speciale

Sectiunea I Egalitatea in activitatea economica si in materie de angajare si profesie

Art. 5. - Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, conditionarea participarii la o activitate economica a unei persoane ori a alegerii sau exercitarii libere a unei profesii de apartenenta acesteia la o rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala, respectiv de convingerile, sexul sau orientarea sexuala, de varsta sau de apartenenta acesteia la o categorie defavorizata.

Art. 6. - Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, discriminarea unei persoane pe motiv ca apartine unei rase, nationalitati, etnii, religii, categorii sociale sau unei categorii defavorizate, respectiv datorita convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a acesteia, intr-un raport de munca si protectie sociala, manifestata in urmatoarele domenii:

- a) incheierea, suspendarea, modificarea sau incetarea raportului de munca;
- b) stabilirea si modificarea atributiilor de serviciu, locului de munca sau a salariului;
- c) acordarea drepturilor sociale, altele decat cele ce reprezinta salariul;
- d) formarea, perfectionarea, reconversia si promovarea profesionala;
- e) aplicarea masurilor disciplinare;
- f) dreptul de aderare la sindicat si accesul la facilitatile acordate de acesta;
- g) orice alte conditii de prestare a muncii, potrivit legislatiei in vigoare.

Art. 7. - (1) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, refuzul unei persoane fizice sau juridice de a angaja in munca o persoana pe motiv ca aceasta apartine unei rase, nationalitati, etnii, religii, categorii sociale sau categorii defavorizate ori datorita convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a acesteia.

(2) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, conditionarea ocuparii unui post, prin anunt sau concurs lansat de angajator sau de reprezentantul acestuia, de apartenenta la o rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau categorie defavorizata, de varsta, de sexul sau orientarea sexuala, respectiv de convingerile candidatilor, cu exceptia situatiei prevazute la art. 2 alin. (4).

(3) Persoanele fizice si juridice cu atributii in medierea si repartizarea in munca vor aplica un tratament egal tuturor celor aflati in cautarea unui loc de munca, vor asigura tuturor persoanelor aflate in cautarea unui loc de munca accesul liber si egal la consultarea cererii si ofertei de pe piata muncii, la consultanta cu privire la posibilitatile de ocupare a unui loc de munca si de obtinere a unei calificari, si vor refuza sprijinirea cererilor discriminatorii ale angajatorilor. Angajatorii vor asigura confidentialitatea datelor privitoare la rasa, nationalitatea, etnia, religia, sexul, orientarea sexuala sau a altor date cu caracter privat care privesc persoanele aflate in cautarea unui loc de munca.

Art. 8. - Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, discriminarea angajatilor de catre angajatori in raport cu prestatiile sociale pe care le acorda acestora, datorita apartenentei angajatilor la o rasa, nationalitate, comunitati lingvistice, origine etnica, religie, categorie sociala sau categorie defavorizata ori datorita varstei, sexului, orientarii sexuale sau convingerilor acestora.

Art. 9. - Prevederile art. 5-8 nu pot fi interpretate in sensul restrangerii dreptului angajatorului de a refuza angajarea unei persoane care nu corespunde cerintelor si standardelor uzuale in domeniul respectiv, atata timp cat refuzul nu constituie un act de discriminare in sensul prezentei ordonante.

Sectiunea a II-a

Accesul la serviciile publice administrative si juridice,
de sanatate, la alte servicii, bunuri si facilitati

Art. 10. - Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, refuzarea asigurarii serviciilor publice administrative si juridice, pentru o persoana fizica, un grup de persoane sau o persoana juridica, datorita apartenentei acesteia/acestui ori a persoanelor care administreaza persoana juridica la o

rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau o categorie defavorizata, respectiv datorita convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a persoanelor in cauza, daca fapta nu intra sub incidenta legii penale.

Art. 11. - Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, refuzarea accesului unei persoane sau al unui grup de persoane la serviciile de sanatate publica - alegerea medicului de familie, asistenta medicala, asigurarile de sanatate, serviciile de urgenta sau alte servicii de sanatate -, datorita apartenentei acesteia/acestuia la o rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata, respectiv datorita convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a persoanelor in cauza.

Art. 12. - Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, refuzul de a vinde sau de a inchiria un teren sau un imobil cu destinatie de locuinta, de a acorda un credit bancar sau de a incheia orice alt tip de contract cu o persoana sau un grup de persoane, datorita apartenentei acesteia/acestuia la o rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata, respectiv datorita convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a persoanelor in cauza.

Art. 13. - Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, refuzarea accesului unei persoane sau al unui grup de persoane la serviciile oferite de hoteluri, teatre, cinematografe, biblioteci, magazine, restaurante, baruri, discoteci sau orice alti prestatori de servicii, indiferent daca sunt in proprietate privata sau publica, ori de companiile de transport in comun - prin avion, vapor, tren, metrou, autobuz, troleibuz, tramvai, taxi sau prin alte mijloace -, datorita apartenentei acesteia/acestuia la o rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata, respectiv datorita convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a persoanelor in cauza.

Art. 14. - Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, refuzarea acordarii pentru o persoana sau pentru un grup de persoane a unor drepturi sau facilitati, datorita apartenentei acesteia/acestuia la o rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata, respectiv datorita convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a persoanelor in cauza.

Sectionea a III-a Accesul la educatie

Art. 15. - (1) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, refuzarea accesului unei persoane sau al unui grup de persoane la sistemul de educatie de stat sau privat, la orice forma, grad si nivel, datorita apartenentei acesteia/acestuia la o rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata, respectiv datorita convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a persoanelor in cauza.

(2) Prevederile alineatului precedent se aplica tuturor fazelor sau la etapelor din sistemul educational, inclusiv la admiterea sau la inscrierea in unitatile ori institutiile de invatamant si la evaluarea ori examinarea cunostintelor.

(3) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, solicitarea unor declaratii doveditoare a apartenentei acelei persoane sau acelui grup la etnia respectiva, care sa conditioneze accesul unei persoane sau al unui grup de persoane la educatie in limba materna. Exceptie face situatia in care in invatamantul liceal si universitar candidatii concureaza pe locuri special acordate pentru o anumita minoritate si se impune dovedirea, printr-un act din partea unei organizatii legal constituite a minoritatii respective, a apartenentei la aceasta minoritate.

(4) Prevederile alin. (1), (2) si (3) nu pot fi interpretate in sensul restrangerii dreptului unitatii ori institutiei de invatamant de a refuza inscrierea sau admiterea unei persoane ale carei cunostinte si/sau rezultate anterioare nu corespund standardelor sau conditiilor de inscriere cerute

pentru accesul in institutia respectiva, atat timp cat refuzul nu este determinat de apartenenta persoanei in cauza la o rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata, respectiv datorita convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a acesteia.

(5) Prevederile alin. (1) si (2) nu pot fi interpretate in sensul restrangerii dreptului unitatii ori institutiei de invatamant pentru pregatirea personalului de cult de a refuza inscrierea unei persoane al carei statut confesional nu corespunde conditiilor stabilite pentru accesul in institutia respectiva.

(6) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, orice ingradiri pe criterii de apartenenta la o rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata in procesul de infiintare si de acreditare a institutiilor de invatamant infiintate in cadrul legislativ in vigoare.

Sectiunea a IV-a

Libertatea de circulatie, dreptul la libera alegere a domiciliului si accesul in locurile publice

Art. 16. - (1) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, orice actiuni constand in amenintari, constrangeri, folosirea fortei sau orice alte mijloace de asimilare, stramutare sau colonizare de persoane, in scopul modificarii compozitiei etnice, rasiale sau sociale a unei zone a tarii sau a unei localitati.

(2) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, orice comportament constand in determinarea parasirii domiciliului, in deportare sau in ingreunarea conditiilor de viata si de trai cu scopul de a se ajunge la renuntarea la domiciliul traditional al unei persoane sau al unui grup de persoane apartinand unei rase, nationalitati, etniei sau religii, respectiv al unei comunitati, fara acordul acestora. Constituie o incalcare a prevederilor prezentei ordonante atat obligarea unui grup de persoane apartinand unei minoritati nationale de a parasi localitatea, aria sau zonele in care locuieste, cat si obligarea unui grup de persoane apartinand majoritatii de a se stabili in localitati, arii sau zone locuite de o populatie apartinand minoritatilor nationale.

Art. 17. - (1) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, orice comportament care are ca scop mutarea sau alungarea unei persoane sau a unui grup de persoane dintr-un cartier sau dintr-un imobil, datorita apartenentei acesteia/acestui la o rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata, respectiv datorita convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a persoanelor in cauza.

(2) Prevederea alin. (1) nu poate fi interpretata in sensul restrangerii dreptului autoritatilor de punere in aplicare a planurilor de sistematizare si amenajare a teritoriului, atat timp cat mutarea se face in conditiile legii, iar masura luata nu este determinata de apartenenta persoanei sau grupului de persoane in cauza la o rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata, respectiv datorita convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a acesteia/acestora.

Art. 18. - Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, interzicerea accesului unei persoane sau al unui grup de persoane in locurile publice, datorita apartenentei acesteia/acestui la o rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o alta categorie defavorizata, respectiv datorita convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a persoanelor in cauza.

Sectiunea a V-a

Dreptul la demnitatea personala

Art. 19. - Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, daca fapta nu intra sub incidentul legii penale, orice comportament manifestat in public, avand caracter de propaganda nationalist-sovina, de instigare la ura rasiala sau nationala, ori acel comportament care are ca scop sau vizeaza atingerea

demnitatii sau crearea unei atmosfere intimidante, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, indreptat impotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunitati si legat de apartenenta acesteia/acestuia la o rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau categorii defavorizata, ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuala a acestuia/acesteia.

CAPITOLUL III

Sanctiuni

Art. 20. - (1) Contraventiile prevazute la art. 5-8, 10-14, art. 15 alin. (1), (2), (3), (6), art. 16, art. 17 alin. (1), art. 18 si 19 din prezenta ordonanta se sanctioneaza cu amenda intre 500.000 lei si 10.000.000 lei, daca discriminarea vizeaza o persoana fizica, respectiv cu amenda intre 1.000.000 lei si 20.000.000 lei, daca discriminarea vizeaza un grup de persoane sau o comunitate.

(2) Sanctiunile se aplica si persoanelor juridice.

(3) Constatarea si sanctionarea contraventiilor prevazute la cap. II din prezenta ordonanta se fac de catre membrii Consiliului National pentru Combaterea Discriminarii. Dispozitiile Legii nr. 32/1968 privind stabilirea si sanctionarea contraventiilor, cu modificarile si completarile ulterioare, se aplica in mod corespunzator.

(4) Actualizarea cuantumului amenzilor prevazute in prezenta ordonanta se va face in conformitate cu prevederile art. 7(1) din Legea nr. 32/1968 privind stabilirea si sanctionarea contraventiilor, cu modificarile si completarile ulterioare.

Art. 21. - (1) In toate cazurile de discriminare prevazute in prezenta ordonanta persoanele discriminate au dreptul sa pretinda despagubiri proportional cu prejudiciul suferit, precum si restabilirea situatiei anterioare discriminarii sau anularea situatiei create prin discriminare, potrivit dreptului comun.

(2) Cererea de despagubire este scutita de taxa judiciara de timbru.

(3) La cerere, instanta poate dispune retragerea, de catre autoritatile emitente, a autorizatiei de functionare a persoanelor juridice care, printr-o actiune discriminatorie, cauzeaza un prejudiciu semnificativ sau care, desi cauzeaza un prejudiciu redus, incalca in mod repetat prevederile prezentei ordonante.

Art. 22. - (1) Organizatiile neguvernamentale care au ca scop protectia drepturilor omului au calitate procesuala activa in cazul in care discriminarea se manifesta in domeniul lor de activitate si aduce atingere unei comunitati sau unui grup de persoane.

(2) Organizatiile prevazute la alin. (1) au calitate procesuala activa si in cazul in care discriminarea aduce atingere unei persoane fizice, daca aceasta din urma mandateaza organizatia in acest sens.

CAPITOLUL IV

Dispozitii finale

Art. 23. - (1) In termen de 60 de zile de la data publicarii prezentei ordonante in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, se constituie Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii, organ de specialitate al administratiei publice centrale, in subordinea Guvernului.

(2) Structura organizatorica si celelalte atributii ale Consiliului National pentru Combaterea Discriminarii vor fi reglementate prin hotarare a Guvernului.

Art. 24. - Prezenta ordonanta intra in vigoare in termen de 60 de zile de la data publicarii ei in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.

PRIM-MINISTRU

MUGUR CONSTANTIN ISĂRESCU

Contrasemneaza:

Ministru delegat pe langa primul-ministru
pentru minoritatile nationale,
Eckstein Kovacs Peter

Ministrul muncii si protectiei sociale,
Smaranda Dobrescu

Ministru de stat, ministrul sanatatii,
Hajdu Gabor

p. Ministrul educatiei nationale
Adrian Miroiu,
secretar de stat

Ministrul finantelor,
Decebal Traian Remes

p. Ministrul functiei publice,
Ioan Onisei,
secretar de stat

Bucuresti, 31 august 2000.

Nr. 137.